

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, הכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

חזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שילמץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הגני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלליצי יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוכ"ץ ר' הפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע
יא"צ כ"ה אייר א' לסדר במדבר

אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתותיה. והיינו שהארץ תשבות כנגד אותם שנים
שהיתה צריכה לשבות ולא שבתה, ועתה ע"י שבני ישראל יגלו, ממילא לא יוכלו לעבוד בקרקעות שבארץ ישראל, ובכך ישבתו הקרקעות. וקשה,
דהלא אם יגלו ישראל מארצם, תהיה הארץ מסורה ביד האויבים, והם בודאי יעבדו את הארץ גם בשמיטין וביובלות, והאיך תהיה לארץ שבת ומנוחה,
והאיך יתקיים מה שאמר הכתוב 'אז תשבת הארץ'.
וי"ל עפ"י מה שאמרו (גיטין נז). שישים ריבוא עיירות היו לו לינאי המלך בהר המלך, וכל אחת ואחת היו בה כיצאי מצרים וכו', מין אחד אמר לר'
חנינא שבדאי שקר הדבר, שהלא אותו המקום קטן וצר מלהכיל כל כך. אמר ליה כתיב בה על ארץ ישראל 'ארץ צבי', מה צבי אין עורו מחזיק את
בשרו, אף ארץ ישראל בזמן שיושבים עליה רווחא, אין יושבים עליה גמזא. נמצא שבזמן שבני ישראל יושבים בארץ ישראל הרי מתרווחת הארץ
ונעשית גדולה, וכשישראל גולים מארצם נעשית הארץ קטנה.
ולפי"ז מתורץ הקושיא שכשאין ישראל בארץ יש שבייתה לארץ, שהרי לא נשאר ממנה אלא חלק מעט מזער והשאר נעלמת ונכסית, וזה שבייתה
גמורה שיש לה, כי אף שבחלק הקטן שנשאר יעבדו הגוים, מכל מקום עיקר הארץ תשבות. (זרע שמשון בהר אות א').



לע"נ הג"ר שמואל יעקב ב"ר ישכר דוב
ברנשטיין זצ"ל יא"צ י"ח אייר

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם. מה שחילק [בין תורה 'בחקותי תלכו', ובין מצות 'מצותי תשמרו'], נראה דרש"י מפרש 'בחקותי תלכו' שתהיו עמלים בתורה, והנה כבר אמרו (סוטה כא): תורה בעידא דעסיק בה מגינה [מפוערעניות], ומצלא מיצה"ר, בעידא דלא עסיק בה, אגוני מגני אצולי לא מצלא, מצוה בין בעידא דעסיק בה בין בעידא דלא עסק בה אגוני מגני אצולי לא מצלא. נמצא שאם 'עמלים בתורה', אז ממילא 'את מצותי תשמרו' שהוא הלא תעשה, [ד'שמור' הוא ל"ת], כי בעידא דעסיק בה מצלא מיצה"ר, ואז הבא לטהר מסייעין שתעשו המצוות

בפועל, וזה 'ועשיתם אותם', הגם שבעת שתעשו המצוות אין ניצולין מיצה"ר, מ"מ קדושת התורה תסייע לכם שתעשו גם בקום ועשה.

או יאמר על פי מה שנאמר (תהלים קי"ט) 'אחלי יכונן דרכי לשמור חקיך, אז לא אבוש בהביטי אל כל מצותיך', ואינו מובן, גם מה לשון 'הבטה' שהוא למעלה למטה (ע' רש"י בראשית טו:ה), וגם מה לשון 'לא אבוש'. אך יראה כי בודאי המצוות השכליות אין ראוי לקבל שכר עליהם, כי הם תיקון הכלל, כמו גניבה וגזילה ויתר דברים השכליים. אך מ"מ יש שכר למי שעושה אותם מפאת ציווי הבורא יתברך. והמבחן בזה הוא אם מקיים ג"כ החוקים שאינם בכלל תיקון הכלל, אז מגיע לו שכר גם על הכל.

וידוע כי עיקר ירירת הנשמה בעולם השפל הוא שלא תאכל נהמא דכסופא, כי [ע"י עבודתו כאן בעוה"ז, אז] בשכרו בא. והנה כשמשיעין הנשמה על המצוות, הוא ג"כ שלא תאכל

נהמא דכסופא, ונותנין שכר לנשמה על המצוות השכליות, וזהו כשנזהר בשמירת החוקים, מגיע לנשמה שכר ג"כ על השכליות, ואין השכר נהמא דכסופא, כי נודע שעושה בשביל מצות בוראו יתברך.

ובזה מובן הכתוב 'אחלי יכונן דרכי לשמור חקיך', היינו החוקים שאינם שכליות, ו'אז לא אבוש בהביטי אל כל מצותיך', שע"י החוקים, גם השכר הניתן על המצוות שכליות אינו נהמא דכסופא, כי המבחן ע"י החוקים, [וזה 'לא אבוש', כי אינו נהמא דכסופא].

ובזה יובן מה שאמרו (ויק"ר לה:ז): 'ועשיתם אותם, אם שמרתם את התורה, הריני מעלה עליכם כאילו עשיתם

'מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה לחבר סיום התורה עם תחלתה, ע"פ מה דאיתא בתיקונים, תיקון עשרין וחד דף ס"ט ע"א: "דאיהו רזא 'וירא מלאך ד' אליו בלבת אש' (שמות ג) - בלבת דאורייתא." וז"ה **ישראל בראשית**, קח ל' של ישראל וחבר עם ב' של בראשית ות' של בראשית, הרי אותיות **לבת**. ונשאר בתיבת ישראל אותיות **אשרי**, ובתיבת בראשית אותיות **אשרי** [ועל ברכות י א: "כל פרשה שהיתה חביבה על דוד פתח בה באשרי וסיים בה באשרי"], אתון דדין כאתון דדין, והכל אחד, ודי למבין.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה ע"פ מאמרם ז"ל באבות (פ"א מי"ח): רשב"ג אומר, על שלשה דברים העולם קיים, על האמת ועל הדין ועל השלום. וזה מרומז בתורה הקדושה בתחילת הבריאה, **בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ בגמטריא ראה על שלשה דברים העולם קיים על אמת ועל הדין ועל השלום.**

עצמכם. והענין, כי אמרו חז"ל 'רצה הקב"ה לזכות את ישראל את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות', כי התורה תבלין של היצה"ר, וריבוי המצוות, הוא לעומת האיברים של האדם, רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח איברים, וש"ה מצוות לא תעשה נגד ש"ה גידיו, לכן אמר רצה הקב"ה 'לזכות' את ישראל, הוא לשון זך לזכר החומר, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שע"י הכנה לקיים המצוות, וריבוי המצוות, הוא מזכר הגוף והאיברים והגידים, וכמו שאיתא בספרים (אלשיך סוף קהלת) עה"פ 'סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם', ופירשו 'את האלהים ירא' זה מצוות עשה, 'ואת מצוותיו שמור' זה מצוות לא תעשה, 'כי זה כל האדם' רמ"ח וש"ה.

וזהו שע"י קיום המצוות השכליות משיפע באיברים קדושה, היינו מצד קדושתן שעושה אותן לרצון הקב"ה המצוה אותן, לזה גורם זיכרון לגוף ואבר המוכן לקבל משפע מצוה זו. ובזה מובן הפסוק 'אחלי יכונן דרכי לשמור חקיך', היינו החוקים, ו'אז לא אבוש בהביטי אל כל מצותיך', 'בהביטי' היינו מלמעלה למטה, כי הבטה מלמעלה למטה, 'אל כל מצותיך', ירמוז על המצוות שהם תיקון עולם השפל למטה, שבעת תת שכר, יהיו בכלל זה המצוות השכליות ג"כ.

וזה ירצה באומרם 'אם בחקתי תלכו, אם תקיימו החוקים, 'את מצותי תשמרו', מה שתשמרו 'מצוות' כמה שהם מצוותי, [והיינו שתעשה אותן לרצון הקב"ה המצוה אותן], אז 'ועשיתם אותם', 'מעלה אני עליכם כאילו עשיתם עצמכם', שתתקנו נפשכם גם בעשיית המצוות השכליות, אף שאין ראוי שיהיה תיקון ושכר לנפשכם.

וכזו מובן מה שנאמר (תהלים קי"ט) 'רחוק מרשעים ישועה כי חקיך לא דרשו, רחמיק רבים ה' כמשפטיך חייני'. כי הרשעים אף שמקיימים מצוות, הם אינם מקיימין רק מצד השכל, א"כ אין להם תוחלת לקבל גמול על זה, ובא האות שאין עושין לשם ה', והראיה כי חקיך לא דרשו', אבל 'רחמיק רבים ה',

נגד שומרי חוקיך, דאפילו 'כמשפטיך חייני', שתתן לי חיים אף מן המצוות השכליות בעולם הנצחי, וזהו מצד מידת הרחמים שתתן לי שכר גם על המצוות השכליות.



לע"נ הג"ר בצלאל ברוך ב"ר צבי הירש פרידמאן זצ"ל
יא"צ כ"א אייר

ואיש כי יקדיש את ביתו. הדין הוא דלוה שמשכן שורו להמלוה, אם אחר כך הקדיש הלוה השור למזבח, מפקיע הוא עיד"ז את שיעבוד השור להמלוה, ומוכרח המלוה לגבות חובו מנכסיה אחרים של הלוה, ד'הקדש מפקיע מידי שיעבוד'. וכתב רש"י, דזה דוקא אם הקדיש השור

'שמון רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבותא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה."

ונתתי גשמיכם בעתם. רבים תמהו על שלא ייעד הכתוב משכר עוה"ב רק שכר הגשמי, והרבה תירוצים נאמרו בזה. ואמנם ע"פ פשוטן של הדברים נלענ"ד עפ"י מה שאמרו רז"ל עה"פ 'אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד, למיימינים בה אורך ימים, וכל שכן עושר וכבוד, ולמשמאלים בה עושר וכבוד הוא דאיכא ואורך ימים ליכא. והנה פשוט הדבר דהאי 'אורך ימים' הכוונה על עולם שכולו ארוך, וכמו שאמרו רז"ל בפסוק 'למען ייטב לך והארכת ימים'. וא"כ העולם הבא אינו אלא להעוסקים לשמה דהיינו למיימינים, אבל שכר עוה"ז דהיינו עושר וכבוד הוא בין למיימינים ובין למשמאלים, היינו אף לעוסקים שלא לשמה. וא"כ אתי שפיר דהתורה הבטיחה 'אם בחקותי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם', דהוא מילתא דפסיקא בין להעוסקים לשמה ובין להעוסקים שלא לשמה, משא"כ שכר עוה"ב אינו רק להעוסקים לשמה.

נגד שומרי חוקיך, דאפילו 'כמשפטיך חייני', שתתן לי חיים אף מן המצוות השכליות בעולם הנצחי, וזהו מצד מידת הרחמים שתתן לי שכר גם על המצוות השכליות.

ובזה מובן הכתוב 'אחלי יכונן דרכי לשמור חקיך', היינו החוקים שאינם שכליות,

**יום ד' פרשת בחקותי כ"א אייר
יומא דהילולא של הרה"ק ר' יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע
בעל 'דרכי האמונה', תלמיד של בעל 'יושר דברי אמת'**

**אם לא עכשיו אימתי
עכשיו הזמן לקיים צוואת בעל דרכי האמונה זי"ע
"ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועוני בלב נשבר ונדכה
נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא
די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי"**

א ב"ק צ. ד"ה הקדש. וכ"כ התוס' (גיטין מ: ד"ה הקדש). אולם שיטת הרמב"ם (פ"ז ערכין ה"ד) דגם קדושת דמים מפקיע מידי שעבוד.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורת, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

תפילה 'אמר דוד רבונו של עולם' וכו', שהיה זה אחר שנכתב עליו פגם [של בת שבע], אמר שלבו קשור בהש"ת, והראיה, שהרי 'חשבתי דרכי, דרך שלי, על דרך שנדרש (ברכות יא.) 'בלכתך' בלכת דידך הוא דמחייבת, ואעפ"כ 'ואשיבה רגלי אל עדותיך', עדות התורה, כמו שנאמר

'לוחות העדות', 'ארון העדות'. ומה שנכתב הפגם היא 'שבטך ומשענתך', שעיד"ז זכה לדברי תורה שנקרא 'משענת' (תגידה יד.). וכן 'אם בחוקותי תלכו', שנכתב סתם 'תלכו', ולא נזכר לכת דמצוה, כמו 'אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה', 'וסתם לכת דידך מיירי. אך הפירוש 'אם בחוקותי' שיחקקו הדברי תורה בלב, אז 'תלכו' אף לכת דידך יהיה לדברי תורה לבית המדרש.

אם בחוקותי תלכו. במדרש: הדא הוא דכתיב 'חשבת' דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך', 'חשבת' מה שכתבת לנו 'אם בחוקותי תלכו', ומה כתיב תמן, 'ונתתי שלום בארץ', ואם לא תשמעו לי' מה כתיב תמן, 'ויספתי ליסרה אתכם', ע"כ. ואין לו פירוש למה זכר פסוקים אלו. אך הענין על פי מה שאמרנו בקושיית ראשונים למה לא הוזכר שכת עוה"ב ועונש

גיהנום, ובאמת יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי עוה"ז, וכן כל יסורי איוב שבעים שנה לא נחשבו כלום מול רגע מעונש גיהנום (כמו שכתב הרמב"ן בהקדמה לספר איוב). אך באמת לא רצתה התורה להשמיענו שכת ועונש, שתכלית העבודה היא שתהיה שלא על מנת לקבל פרס, אך הוזכרו בפרשה זו שאם בחוקותי תלכו אז יתן השי"ת כל הסייעות שבכל עניני עוה"ז שסייעוהו לעבודת השי"ת, וכן בהיפוך ישלח השי"ת הסייעות ע"י היסורים כדי להחזירם בתשובה.

וזה המכוון במה שאמרו 'חשבת' מה שנאמר 'אם בחוקותי תלכו' דכתיב תמן 'ונתתי שלום בארץ', שזה עיקר המכוון במה שזכר מקודם הברכות בעניני האכילה, דהיינו שיהיה האכילה בקדושה, וע"י כן 'ונתתי שלום בארץ', והיינו 'שלום' מקטרוג יצה"ר שזה עיקר השלום, כמו שנאמר בהיפך ח"ו 'אין שלום בעצמי מפני חטאתי'. ועיקר השלום מה שאמרו (בראשית רבה נד: כא) 'ברצות ה'

בקדושת הגוף למזבח, אבל אם הקדיש הלוח השור קדושת דמים לבדק הבית, אין ההקדש מפקיע השיעבוד.

אבל התוס' (ערכין כג: ד"ה משום) נסתפקו בזה, וז"ל: וספק ביד מורי אם הלוח אין לו כי אם מטלטלין, והקדישין הלוח קדושת דמים, אם יחול הקדש [להפקיע השיעבוד מן המטלטלין], אם לא. דהרי

ודאי דאם מכוון, המכר מכוון, ולא יתפוס המלוה מיד הלוקח, לפי שאין שיעבוד המלוה על המטלטלין, אבל הקדש ספק הוא אם יחול עליהן, עכ"ל. וצ"ב מה היא הספק, ומה לי מכרו להדיט ומה לי מכרו לגבוה.

וביאר האבני נזר (חו"מ סימן מ"ט מחודש ג' אות י"א) דספק התוס' הוא, האם מטלטלין כיון שהם משועבדים למלוה נחשבים כאינם ברשות לענין שאינו יכול להקדישם. ואע"ג דקדושת הגוף יכול להקדישם, ונחשבים ברשות לענין זה, היינו משום דשאני קדושת הגוף מקדושת דמים, דלענין קדושת הגוף נחשב החפץ כברשותו כיון שיכול לסלק את המלוה בדמים, וממילא נמצא דגוף החפץ נחשב ברשותו ולכן יכול להקדישו קדושת הגוף. אבל לענין קדושת דמים שמהות ההקדש הוא שמקדיש את דמי החפץ, בזה י"ל שדמי החפץ נחשבים שאינם ברשותו,

שאף שיכול לסלק את המלוה בזו"ז, מ"מ הרי הוא מפסיד את אותם מעות ואין לו דמים בחפץ זה, ולכן לענין קדושת דמים נחשב שאין החפץ ברשותו. משא"כ גבי מכירה, הרי אפשר למכור דבר שאינו ברשותו.

וז"ל: בתוס' ערכין (כג:): מסתפקים אם הקדיש הלוח מטלטלין אם יחול ההקדש, נראה דספק שלהם אם חשוב ללוח אינו ברשותו, כיון דכל זמן שהם ביד לוח הם משועבדים. ואף שהתוס' (גיטין מ: ד"ה הקדש) הביאו ראה מדיכול להקדיש קדושת הגוף דחשוב ברשותו. י"ל תוס' דערכין ס"ל לחלק, דהגוף שפיר חשוב ברשות הלוח שהרי יכול לסלקו בזו"ז, לכן יכול להקדישו קדושת הגוף. אבל אם הקדישו קדושת דמים, י"ל שהדמים שיש בחפץ חשיב אינו ברשותו, שאם יסלק בזו"ז יפסיד הדמים ואין לו דמים בחפץ זה. ואף שמכירה מהני, י"ל כדעת הרשב"א (שבועות לג.) דלמכור יכול דבר שאינו ברשותו, או דתקנתא דרבנן הוא משום דלית ליה קלא.

לכבוד מערכת מליצי יושר

כבר זמן רב שרצייתי לכתוב לכם בנוגע המדור 'זרע שמשון' שבתוך הגליון, שזה לעילוי נשמת הגה"ק המלומד בנסים

רבי רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

לאחרונה נתפרסם מעשים נפלאים מאנשים שראו ישועות גדולות בציון של צדיק זה בשווייץ, (חצי שעה משדה התעופה בציריך), ואני בעצמי שמעתי ממכה אנשים שהעידו על דברים נפלאים שראו לאחר שהתפללו שם.

ועכשיו שמעתי שכ"ק אדמור"ם מבעלזא ופשעווארסק שליט"א מייצעים לנסוע שם המצפים לישועה.

רצייתי לבקש ממכם ליתן מקום לדברי אלה בהגליון בפרשת בחקותי או במדבר לרגל יומא דהילולא של צדיק זה כ"ה אי"ר.

ברכות לרוב י.א.ב. לונדון



לע"נ הג"ר יהודה לייב ב"ר יוסף אהרן זצ"ל יא"צ כ"א אי"ר

אם בחוקותי תלכו. במדרש רבה: 'אם בחוקותי תלכו', הדא הוא דכתיב 'חשבת' דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך', אמר דוד, רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני וכו' אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. וצריך להבין מנא ליה למדרש שהיה כן בכל יום ויום, שמא אירע לו כן באיזה פעם. אך נראה שדייקו מפסוק זה דכתיב 'אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חילי דייקא, והיינו תורה, דאין 'טוב' אלא תורה, ו'חסד' ג"כ דברי תורה, דכשהיו רגליו מוליכות אותו לבית המדרש, היה מלמד תורה לרבים, ותורה ללמדה זו היא 'תורה של חסד' (סוכה מט:), ואמר 'ירדפוני כל ימי חילי', משמע שלא מדעת, והיינו שרגלי מוליכות אותו לבית המדרש בכל יום, והוא על דרך מה שאמרו (שם נג.) 'למקום שאני אוהב, שם רגלי מוליכות אותי', ובמכילתא (יתרו בחודש י"א) ובאבות דרבי נתן (פ"ב, י') הגירסא 'למקום שלבי אוהב, שם רגלי מוליכות אותי', והוא ראה שלבי קשור בדברי תורה, דדוד המלך היה שורש תורה שבעל פה, כמו שאמרו (ויקרא רבה כ:א) 'כל הראוהו נזכר לתלמודו', ו'תלמוד' היינו תורה שבעל פה, ואמר זה בלשון

ב והוסיפו התוס', וז"ל: ואין להוכיח מהא דפירש"י דדוקא קדושת הגוף הוא דמפקיע מידי שיעבוד, אבל קדושת דמים לא, ומשמע אפ"ל מטלטלין כיון ההקדש חל עלייהו אם הוא קדושת דמים, אין זו ראייה, דאפשר להעמידה [הציון של רש"י] כגון שהקנה (למלוה מטלטלי אגב מקרקעי, דכהאי גוונא חל שיעבוד המלוה על המטלטלין, ולכן אין ההקדש מפקיע השיעבוד).

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות



הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנו ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(ארץ עבי עדי"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

ונתתי שלום בארץ. אמרו חז"ל (סוף עוקצין): לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. וצ"ע, דא"כ למה כתיב שלום לאחרונה ולא לראשונה, אם הוא העיקר. אלא הענין הוא, דכל זמן שאין העולם מתוקן, הוא מוכרח למחלוקת, וכדכתיב (ישעיה י"ט)

'וסכסכתי מצרים במצרים', וכמו חטים שתיקונם בטחינה. אבל בסוף, אם כבר הכל מתוקן, אז שלום סיומא דכולי, והרי זה כמו כלי מלא יין טוב, צריך פקק טוב, משא"כ פקק על כלי ריק מהני.

זה כוונת חז"ל 'כלי מחזיק ברכה'. וזה 'ונתתי שלום בארץ', אימתי, כשיהיה 'ושכבתם ואין מחריד' וגו', 'איש תחת גפנו ותחת תאנתו' שיהיה הכל מתוקן. וזה שאמר הכתוב (תהלים ל"ז) 'שמר תם וראה ישר כי אחרית לאיש שלום', כי השלום לאחרית, להשלים לך אח"כ את התם ואת הישר בעיני ה', [דאחר שעשית את התם והישר, אז יהיה לך שלום].



לע"נ הג"ר משה פינקל ב"ר חיים זאב זצ"ל י"א צ"כ א"ר י"ג א"ר

זה זה גורם מותר. בטעמא דזה זה גורם מותר, כתב הר"ן (ע"ז מח), דזה משום דהאיסור מתבטל בהיתר. והקשה בשו"ת אבני מילואים (ס"ו) על הר"ן, דהא ביטול הוא ברוב והיינו חד בתרי, והכא הוא חד בחד. ותירץ, דבזה זה גורם, כיון שאינו אלא גורם בלבד, בטל חד בחד, עכ"ל.

והגר"י ענגיל (גבורות שמונים אות כ') תירץ, דכל זה זה גורם הוי ביטול חד בתרי, שהרי אף כשאין כאן גורם היתר אלא גורם איסור בלבד, גוף הדבר הנגמר דהיינו הפת או הפרי שגדל ע"י זוז"ג אינו איסור בעצמו, אלא שנגרם ע"י איסור, ונמצא דאיסור של הגורם בטל בהיתר של הגורם ובהיתר של הנגמר.

וז"ל: כוונת הר"ן לפמ"ש הר"ן עצמו (ע"ז מט): דשבח עצי איסור בפת הוי רק תערובת איסור, דהפת גופיה היתר הוא, ורק שמעורב בו שבח עצים דאיסור, ע"ש. וכל שכן בנגרם מאיסור דקליש משבח עצים בפת, דחשיב רק דיש בו תערובת איסורו של גורם, אבל הנגמר בעצמותו היתר הוא, ולכן כל שיש עוד גורם אחר היתר, אז איסורו של גורם האיסור בטל הוא בהיתרו של הנגמר עצמו דהוא גופו היתר הוא, ובהיתרו של הגורם המותר, וזהו ביטול ברוב ממש בביטול חד בתרי בעלמא. וראה שדייק הר"ן לכתוב 'היתר הבא מכח גרמת איסור', והיינו כנ"ל דכיון דהנגרם גופיה היתר, אלא שבא מכח גרמת איסור, ואיסורו של הגורם רק מעורב בו, א"כ

דרכי איש גם אויבו ישלים אתו זה יצה"ר, והוא ישלימנו לך. ובהיפך ח"ו מה כתיב תמן 'ויספתי ליסרה', שזה פעם הראשון שנזכר בפסוק לשון 'ליסרה', והיינו שכל האמור למעלה, ואח"כ מענינים שנראים להיפך מהטוב, לא בא ח"ו לעונש ונקמה, רק 'ליסרה אתכם', כאשר ייסר איש את בנו, וכתבי 'חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר'.



לע"נ הג"ר חיים ב"ר אריה לייבוש שטערן ז"ל י"א צ"כ א"ר

אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ונתתי גשמיכם בעתם. הכוונה עפ"י דברי הרמב"ם: דמה שבא בטבע, בא בשפע רב, ומה שבא עפ"י נס חוץ לטבע, בא בצמצום, כמו מן עומר לגלגולת. וזה שאמר הכתוב 'אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו', ולא יצרך הקב"ה לעשות נס בזכות אבות, כיון שהן בעצמן יהי ראוי, אז 'ונתתי גשמיכם בעתם' ויצמיח הרבה עד ש'ישן מפני חדש תוציא'.

עוד י"ל, שאם יקיים את המצות יען שהם חוקים, אז לא יוכל היצה"ר להסיתו שכעת בזמן הזה אי אפשר לקיים התורה, או שיאמר שדי בלב יש לו רגש עם שאר יהודים, וז"ש 'אם בחוקותי תלכו', אז 'מצותי תשמרו' אבל לא במחשבה, אלא 'ועשיתם אותם'.



לזכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי

ואכלתם לחמכם לשובע. ברש"י: אוכל קמעה, והוא מתברך במעיו. הענין הוא, דעיקר שובע נפש הוא נצוצי קדושה הנמצאים במאכל, והצדיק במועט אשר אוכל מברר כל הניצוצות, דמתדבק בו מאליו, והוי כאחיות יד לכלי, [דע"י שאוחז יד הכלי, כל הכלי בידו], ולכן אפילו אם אוכל מועט כגון אבר קטן מבהמה, נעשה שבע, כי גרור אחרי זה כל חלקי הנפש מכל הבהמה, וזה כוונת 'הוא מתברך במעיו', דע"י קמעה הלז שאוכל, מתברך המאכל שזכה להיות במעיו. ובזה אפשר לפרש מה שאמרו חז"ל 'כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין, דאפשר לו לברר כל העולם כולו באחוז בו החבל אחד מן דצח"ם.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אדיה"ק כהדרת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח ירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרווואט. באאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבעניקייט. מיט כוונה, במתינות, אוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויז ווי אלע שיעות די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובל'דיגע אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען עס ווי ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: יבער הלב (אמרינען זיין הארץ צו אדישקייט). שיהפך לבו לשמים לטובה (ס'טוישט די גאנצע מענטש). ותראה פלאים (וועט זען וואונדער). מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנעט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין ווהר בעתה מיין זונען מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

איך האב נישט געהאט קיין נחמה פארדעם נישט וויסנדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב געהייראט זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקות וכו' ויצא בהן ומדרשי רשב"י (זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד כל ספריו זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

אם בחוקותי תלכו. סמיכות הפרשה, דלעיל כתיב 'את שבתותי תשמרו וגו' אני ה'. ופירש"י: אני נאמן לשלם שכר. וכדי שלא יטעה הטועה לומר דמה שצוה ה' את שבתותי תשמרו, היינו לשמור את עצמו מלעשות שום עסק אלא ישבות ויניח וישב בטל אפילו מעסק התורה, ואעפ"כ 'אני ה' נאמן לשלם שכרו. על כן סמך ליה 'אם בחוקותי תלכו', ופירש"י שיהיו עמלים בתורה, וכמו שאמרו חז"ל לא ניתנו שבתות ויו"ט לישראל אלא כדי לעסוק בהם בתורה, וזו היא עיקר שמירת שבת ליטול שכר עליה, לא כן היושב ובטל ואינו עוסק בתורה, לא זאת שאינו נוטל שכר, אלא אף זאת שנענש ע"ז ח"ו.

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו. יש לפרש ע"פ מה שאמרו (ביצה טז): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וכו', דכתיב כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב, מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא, דכתיב ואכלו את חוקם וגו'. ולכך אחז"ל במעלות התורה (אבות פ"ד מ"י) הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה,

ואמרו עוד (שם פ"ב מ"ה) לא כל המרבה בסחורה מחכים, כיון שהדבר קצוב בר"ה, אין תועלת להרבות סחורה, ואין הפסד במיעוט סחורה, כי כל הקצוב לו יצליח ה' במעט העסק כמו בריבוי העסק. וזה שאמר דוד המלך 'ובתורתו יהגה וילילה', וסיים 'וכל אשר יעשה יצליח', דהיינו כל אשר ירויח בעשייתו יתן לו ה' בהצלחה.

ואמרו עוד חז"ל (ר"ה יז): כי אף אם נפסקו בר"ה מיעוט גשמים, הקב"ה מורידה בעתה בשעת הצורך. משא"כ בתורה ובמצות ה' כי הוא בידי אדם ולא בידי שמים, כמ"ש חז"ל הכל בידי שמים וכו', שכל מה שאדם מצפה מתי תבוא לידו לקיים מצות ה', בזה אחז"ל 'שכר מצוה מצוה', ו'מצוה גוררת מצוה', שבשכר האהבה והתשוקה למצות ה', יזמין לו ה' למלאות חפצו בתורה ומצות, וע"ז נאמר 'כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה', כי ע"י חפצו ורצונו לתורת ה', יעזור לו הקב"ה להגות בתורתו יום ולילה.

וזה שאמר 'אם בחוקתי תלכו', פירוש שיאמין אמונה שלימה כי מזונותיו הם קצובים וחק מר"ה, ולא ירדוף אחר העסק כיון שאין בו תועלת בריבוי ולא יפחת במיעוטו, אבל במצות ה' הוא שומר ומצפה, כלשון 'אבינו שמר את הדבר', ובשכר זה זוכה לעשותם, וזהו 'את מצותי תשמרו ועשיתם אותם', וע"ז אמר 'ונתתי גשמיכם בעתם', פירוש 'גשמיכם' הקצוב לכם בר"ה, אתן לכם בעתם בזמנם. וכן בכל דבר יצליח במעט עשייתו, כי יזמין לו עסקו בעת הראוי לו להרויח.

כיון שיש שם עוד גורם היתר, הרי יש כאן ביטול רבוב בהנגרם עצמו ובגורם המותר.

שגת שבת וזדון

מלאכות. אמרו בכריתות (דף ג. לפי פירש"י שם), דהו"א דבשגת שבת וזדון מלאכות, אינו מביא אף חטאת אחד, כיון דזדון מלאכות הוא, וקמ"ל דחייב להביא חטאת אחד, עכ"ד. ואינו מובן מדוע הו"א דאינו מביא אף חטאת אחד.

וביאר הגר"ם ענגיל (בית האוצר כלל נ"ג), וז"ל: דהיכא דשגג ב' פעמים באותו דבר, יש הו"א דחשיב פושע וקרוב למזיד ופטור מחטאת, לכן הזיד במלאכות ושגג

בשבת הו"א דחשיב מזיד ומיפטר אף מחטאת אחד, כיון דבכל פעם עשה מכח אותה השגגה בעצמה (-שגת שבת), לכן יותר יש לנו לומר דחשיב מעשה השגגה השניה - 'פשיעה', כיון שכבר עשה בשגגה זאת פעם אחד.

משא"כ בהזיד בשבת ושגג במלאכות, דבכל מלאכה אשר הוא עושה הרי יש לו שגגה אחרת, ונמצא דכל פעם הוא רק שגגה אחת, ולא הוחק בשגגה אחת לעשותה ב' פעמים, ולכן אין השנות השגגות מוכחת כל כך על פשיעה כמו בהזיד במלאכות ושגג בשבת.



לע"ג הג"ה זלמן נטע ליבוביץ ב"ר יעקב משה זצ"ל י"ד אייר

ענין התוכחה. כתיב 'כי האדם עץ השדה', ולכן מכל עבודות העץ, צריכים ללמוד על עבודת האדם. פעולה הראשית הוא הגשם בחדשי החורף, דמכניס רטיבות בשרשים ע"י מים התהומיים, כאומרם (זוהר ח"ג רמז): 'אין לך טיפת גשם היורדת מלמעלה שאין טיפיים עולין כנגדה מהתהום', ומימי התהום יש בהם הצעקה והבכיה, כמבואר (תיקוני זהר י"ב): שבשעה שאמר השי"ת 'הי רקיע ויבדל בין

מים למים', התחילו המים התחתונים לצעוק ולבכות 'אנן בעינין למהוי קמי מלכא', וזה השתי טיפות העולין מהתהום.

כן הוא בעבודת האדם, בחדשי החורף יש יו"ט חנוכה שהכהנים החשמונאים מסרו נפשם על טהרת בית המקדש, ובאדם זה הלב. אחר כך באים ימי השובבים לטהרת המוח שמשם הטיפה, אחר כך בט"ו שבט ראש השנה לאילן, נכנס כח החניטה. ובאדם ידועים דברי הרמב"ם (סוף הלכות איסורי ביאה): 'אין הרהורי עבירה מצוים אלא בלב פנוי מחכמה', ועל כן אחר שזוכים לטהר הלב ומוח, צריכים תיכף להכניס בהם אור התורה הקדושה ולמלאם במחשבות הקדושות כל אחד כפי הבנתו, וזהו ענין פורים 'הדר קבלוה'.

אחר כך מגיעין ימי ניסן, עבודת הקרקע והאילנות להכשירם שתיקלט הזריעה, ועץ יתן פרי, עבודה הראשונה הוא 'חרישה', להכרית העשבים הרעים שצומחים מהפסולת שבגשמים, וכדי לרכך הקרקע שלא ימנעו הזריעה מלצמוח, ושרשי האילן להתפשט. ובעבודת האדם הוא ביעור החמץ והשאור הגאווה והתנשאות שיצה"ר רוצה להכניס ח"ו, ואז כשאין מניעה, עולה

הזרע וכח הלבול באילן, שמתפשט הריח הטוב באויר עוד יותר מבזמן שכבר ישנו עצם הפרי. ובעבודת האדם הם מוחין דגדלות, שהקב"ה חונן בליל הסדר גדלות קודם לקטנות.

אך ידוע דזה לעומת זה עשה אלקים, ויצה"ר ג"כ מתגבר ביותר כאומרם 'כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו', גם המוחין דגדלות מסתלקין, וצריכין להגיע לקבלת התורה בכחות עצמיים, ואז מתחיל זמן עבודת הניכוש לבער הקוצים שנתגדלו בתוך הזרעים, ובאילן עבודת ה'זיהום' (ע"ז נ), ופירש"י שם: וז"ל: כשיש מכה באילן ונשרה קצת קליפתו, מדביקין שם זבל וקושרין [אותו באילן] שלא ימות, עכ"ל. ועבודות האלו הם מועילים לגוף הצומח, דעם ניכוש הקוצים וזרעים לא טובים, זה גורם שאותן שאין בכחן להצליח בגידולם, יניחו מקומם לאחרים

הבטחת בעל החזון יחזקאל ז"ל

'אמליץ טוב למי שילמוד בספרים שלי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את תורתו'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר 'הגדרות חזון יחזקאל על התורה'

ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר,

או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל ז"ל

יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

חלה עליו קדושת בדק הבית מדאורייתא, כי אין קדושת בדק הבית חלה על קדושת העולה, כיון שהבשר עולה למזבח, ואינו שלו להקדישו בקדושת בדק הבית. אבל עור הקרבן, שלא ממון מזבח הוא, שהרי העור אינו קרב על גבי המזבח, והכהנים עדיין לא זכו בו, תפיס קדושת בדק הבית עליו מדאורייתא, ולא קרינן לגבי העור הזה 'עולת איש', אלא עולת הקדש, ע"כ.

והנה הדין הוא דאין פודין את הקדשים לאחר מיתה, דכתיב 'והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה', ולאחר מיתה אינה יכולה לעמוד כדי שיוכלו להעריך אותה. והקשו התוס' (שם ד"ה לא), וז"ל: לא מיבעיא למ"ד קדשי בדק הבית תפסי מדאורייתא -

תימה לדידיה אמאי איצטריך קרא הכא דאם שחט קודם פדייה אין עורה לכהנים, פשיטא [דאין עורה ניתן לכהנים, כיון] דקדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה, [ואחר ששחטה אינו יכול להעמידה כדי להעריך את שויה, ולכן אינו יכול לפדותה כדי ליתן את עורה לכהנים], עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל ז"ל: יש ליישב קושיית התוס', דהא דבעינן העמדה והערכה, הוא רק כאשר פודה גוף החפץ להוציאו לחולין, כמשמעות הכתוב 'ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה', אבל הכא בנידון דידן שמתפיס עולה לבדק הבית, שאסור לשוחטה עד שתפדה, למ"ד שקדשי בדק הבית תפסי בה מדאורייתא, הפדיון הוא כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה, ואין הערכה זו לפדותה ולהוציאה לחולין, שהרי השור נשאר בקדושת עולה. ועוד, דאין הערכה כאן הוא בשוויו של גוף השור, אלא אם הוא ראוי לעולה, בפדיון שכזה לא בעינן העמדה.



לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל יא"צ ט"ו אייר

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו. וברש"י: הא מה אני מקיים 'אם בחקותי תלכו', שתהיו עמלים בתורה. ונראה לענ"ד דהנה אמרו (ברכות ל"ב): ארבעה דברים צריכים חיזוק, ואלו הן תורה, ומעשים טובים, תפלה, ודרך ארץ, תורה ומעשים טובים מנין, שנאמר 'רק חזק ואמץ מאד לשמור ולעשות ככל התורה', 'חזק בתורה', 'ואמץ' במעשים טובים, ע"ש. ואמרת שזהו מרומז כאן בפסוק, 'אם בחקותי תלכו' זהו תורה, כמו שהגמ' אומרת 'חזק בתורה', וזה שפירש"י שתהיו עמלים בתורה, ואת מצותי תשמרו', זה מעשים טובים ותפילה, 'ועשיתם אותם' זהו דרך ארץ, אז התורה מבטיחה 'ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו', זאת אומרת שתהיה פרנסה בשפע רב וכל טוב לעם ישראל.

עוד יש לפרש הפסוק, דהנה מבואר בחז"ל בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין וכו', וזה אומרת לנו התורה הקדושה 'אם בחקתי תלכו' שתהיו עמלים בתורה, ואז יהיה בידיכם להתגבר על היצה"ר, 'זאת מצותי תשמרו ועשיתם אותם', שבכח התורה זאת אומרת לימוד התורה בעמלה חזקה, בזאת תוכלו להתגבר על היצה"ר, ואחרי שמתגברים על היצה"ר, יהיה לכם קל לשמור המצוות ולקיימם כמו שצריך.

שיתפשטו ויתעבו, וכן האילן שישמין, אבל עיד"ז נוצרים זבובים ושאר מיני שרצים המוצצים כח האילן ומוכרחים להסירם, [ולזה צריך 'זיהום'].

ובעבודת האדם זה יצה"ר הנמשל לזבוב כאומרם ז"ל (ברכות מא). ויושב בין שתי פתחי הלב, דלא מבעי שמפתה ומסית לעבירה רח"ל, אלא רוצה גם להכניס גיאות ופניות בהמצות, שעיד"ז מקלקל כל הגידול. ובספר הק' 'מי השלוח', ובנו בספרו 'בית יעקב' מבארים עוד יותר, שענין הגידול שנעשה ע"י הזיהום, עיקרו מחמת שבמאכל ישנם ניצוצות קדושות, שע"י ברכות שלפניה ולאחריה מתבררין ועולין לשרשן, אבל כל זמן שישנו מציאות הרע בעולם, אי

אפשר שיהיה שום בירור עד תכליתו, ומוכרח לישראל איזו ניצוצות קדושות בפסולת הנדחה לחוץ שמזהמין בו את האילן, וזה הניצוץ הקדוש צועק ומתחנן להקב"ה 'כי נשאתני ותשליכני', למה היה גורלי המר לישראל בפסולת הנדחה, [ולכן משתמשין בזבל שלא יתקלקל האילן]. וצריך לדעת שניצוץ הקדוש הזה ערכו ואורו גדול הרבה מזה שעלה, כי באם היה נשאר ניצוץ קדוש קטן, היה סכנה שישאר בהפסולת.

ובעבודה זהו ענין התוכחה, כי ישנן ניצוצות קדושות גדולים וגבוהים כל כך שאי אפשר להלבישם באותיות דתורה ומצוות, שבהירות אורם היה כל כך גדול, שבני אדם לא היו יכולים שלא לקיימם בהיות טובו בולט למרחוק, א"כ לא היה מגיע בעד זה שום שכר. על כן הלביש אותן בתיבות תוכחה וקללות שלא יהא אורם נראה כל כך. כמו מי שרוצה להסתכל בשמש, לוקח זכוכית ומעשנה עד שנתכסה בשחרורית, ובדרך זה לא יזיק בהירות השמש לעיניו. והמשכיל יבין בזה גודל חיבת הקב"ה לעמו ישראל, שלטובתם כדי שיקבלו שכר טוב, הלביש אורות הקדושים בלבוש מוזר כזה, וכל זה בשביל שעיינינו טרוטות מלאות עצם האור ונשבר לבו בקרבו איך לא די שאינו משתדל בטר אביו ואמו להיות רחים להו יתיר מנפשו (ע' זוהר ח"ג רפא), אלא עוד מביא ע"י מעשיו הלא טובים צירוף תיבות התוכחה המכסים על האור וחוזר בתשובה, ואז מגלין לו משמים את האור כי טוב שנמצא בתיבות אלה, עד שמבין שבאמת כולן ברכות וטובות לבני ישראל באין שעור, ואז לבו הומה, באם תיבות התוכחה הם כל כך מלאים כל טוב, איך עוד שאר הפסוקים שבתורה, ומתגעגע ללמוד לשמה וליראת שמים לעשות התיקון ולזכות לקבלת התורה.



לע"נ הג"ר אשר הכהן כ"צמאן ב"ר אליעזר זצ"ל יא"צ ט"ו אייר

ואם כל בהמה טמאה. אמרו בזבחים בנוגע עור העולה דזה לכהנים, דכתיב 'עולת איש', ואמר ר' אייבו בשם ר' ינאי דזה בא למעט המתפיס עולה לבדק הבית, דהיינו שהקדיש את קרבן העולה שלו לבדק הבית, שאז אין עורה ניתן לכהנים. דלא מיבעיא למאן דאמר דעולה שהתפיסוה לקדשי בדק הבית, תפסי בה קדושת בדק הבית מדאורייתא, ואסור לשחוט את העולה הזאת עד שתפדה מבדק הבית, שודאי אין עורה שייך לכהנים אם נשחטה עד שלא נפדית, כי לאו 'עולת איש' היא, אלא עולת הקדש. אלא אפילו למאן דאמר שלא נתפסת בעולה קדושת בדק הבית מדאורייתא, אלא רק מדרבנן בעלמא, אבל הני מילי בשר קרבן העולה, שעליו לא

בעל ה'פלא יועץ' כתב בהקדמת ספרו וז"ל:

'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

כניעה. כניעה הוא דבר חשוב בעיני אלקים ואדם, שהרי מצינו שניצול אחאב מהיות הרעה בימיו ע"י הכניעה, כדכתיב 'הראית כי נכנע אחאב'. ולפי מה שכתבו המקובלים, עיקר קיבול תפלות תלוי בהכנעה. ואירע מעשה פעם אחת שהתפללו כת של צדיקים בכונות נפלאות, ונגלה להם מן השמים שהתפלה שאמרו היא נפלאה, רק מפני שלא היה להם הכנעה, היו מוכנים ליענש, לולא אחד מהם שהיה לו הכנעה ובזכותו ניצולו כולם. וגדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה, ואין תפילתם חוזרת ריקם. הנה כי כן לו בכח יגבר איש כדי שיהא לו לב נשבר ונדכה, ובפרט בשעה שאומר כל תפילה כל תחינה יכנע מאד כתולעת קטנה עלי אדמה, וכאין להבל דמה, וזה נקל לנו לפי שבהתבוננות מעט נכיר מעוט ערכנו ועוצם חטאתינו, ומה אנו ומה חיינו נגד גדולת אדוננו, כל אשר נשפיל עצמנו לא נצא ידי חובתינו, ומכלל שפלותינו שלא נכיר אחד מני אלף מחסרוננו ושפלותינו נגד גדולת אדוננו, ודי בזה למי שיש לו לב רק כי ישום אל לבו כדברים האלה בכל עת, ובפרט בשעה שהוא מדבר עם קונו, זאת תהיה מחשבתו, ובזה ימצא כדי גאולתו.

וגם נגד בני אדם הוא מטבע חריף מאד הכניעה, שאם יחטא איש לחבירו ויעשה עמו רעות רבות, אם יכנע לו ויאמר: 'אמנה אנכי חטאתי לך וישר העויתי, מחול לי'. תיכף יתפייס חבירו ויתרצה לו, ואפי' אם היה חבירו כעוס עליו ולבו בוער באש, בא זה ונתן מים באש וכבהו. ולכן זהו דרך ישרה שאפ"י אם יש לו תואנות ותשובות על אשר פעל ועשה, אם רואה שחבירו כעוס והוא אוהב שלום ורודף שלום, אל יבקש אל התואנות ואל התשובות, אלא תיכף יאמר: 'אמת שטעית וחטאתי, סלח נא אנכי מבקש'. וכן מי שחבירו או אפי' גוי מכהו או מחרפו ומגדפו והוא נכנע לפניו ומקבל הכל כאילו הדין עמו ושותק, אז המכה יכלם וישוב חרון אפו, והאויב יהיה אוהב. וזה פירשו המפרשים הפסוק 'יתן למכהו לחי' כלומר שנכפף לפניו ואומר 'תכה', אז המכה 'שבע בחרפה', והיה עלהו לתרופה, דוק במדה זו ותמצא שהוא מדה יפה כסולת מנופה ב"ג נפה.